

Diakonie
Československé církve evangelické

 PROJEKT PRO RODINNÉ PEČUJÍCÍ O SENIORY
PEČUJDOMA.CZ

**Pokyny
pro začínající
pečující**

*Stalo se, že vám z nemocnice
vracejí vašeho blízkého
již nesoběstačného?*

*Rozhodli jste se, že se o něho
postaráte doma?*

A jste v této oblasti začátečník?

*Připravili jsme několik základních
informací a výčet prvních kroků,
které byste měli učinit.*

KAM Povedou VAŠE PRVNÍ KROKY

- **Za ošetřujícím lékařem.** Ujasněte si, jaká je očekávaná délka péče a co bude pravděpodobně obnášet.
- Praktický lékař předepíše poskytování **domácí zdravotní péče** – návštěvy zdravotní sestry. Maximální denní doba není stanovena, zpravidla jsou to tři hodiny. Každé tři měsíce je nutno péči znovu předepsat. Na 14 dnů může domácí péči předepsat i lékař, který propouští vašeho blízkého z nemocnice.
- Domácí zdravotní péče je ze zdravotního pojištění, některé úkony jsou ovšem hrazeny částečně nebo plně pacientem.
- Seznam poskytovatelů zdravotních služeb, včetně agentur domácí péče (home-care), najdete na <https://nrpzs.uzis.cz/>.
- **Pokud si berete blízkého domů a doposud s vámi nebydlel,** je dobré přehlásit na ČSSZ jeho důchod, najít pro něj nového praktického lékaře a zařídit přeposlání dokumentace.
- Z dávek nemocenského pojištění se poskytuje krátkodobě **ošetřovné**. Dávku může čerpat po dobu 9 dnů zaměstnanec, nikoliv osoba samostatně výdělečně činná. Tiskopis vám vydá praktický lékař vašeho blízkého. Dávka je jen na ošetřování osoby, která s vámi žije ve společné domácnosti, a dobu nelze prodloužit.
- Zjistěte, zda nedosáhnete na **dlouhodobé ošetřovné**, na které může mít nárok

pojištěnec – zaměstnanec (se souhlasem zaměstnavatele) nebo OSVČ. Podmínkou je mj., aby byl váš blízký alespoň 7 dní před návratem domů hospitalizován. Vyřizuje se ještě v lůžkovém zařízení a na dobu maximálně 90 dní (ošetřovaný musí s vaší péčí souhlasit, pokud toho není schopen, viz bod níže).

→ Pokud se váš nemocný **přestává orientovat a rozhodovat**, je potřeba výhledově řešit i **opatrovnictví** (může být i bez omezení svéprávnosti), abyste ho u úřadů a v sociálních službách mohli zastupovat. U těchto osob by plná moc byla zneužitím jeho neschopnosti se rozhodovat. Vzory a více informací: www.pecujdoma.cz/poradna/poradna-socialne-pravni/opatrovnicktvi-a-zastupovani-pouceni-rozdily-vzory.

KDO POMŮŽE S BĚŽNÝMI ÚKONY

→ U **pečovatelské služby** můžete zajistit pomoc při osobní hygieně, úklid, stravu, pedikúru apod. Existuje i **osobní asistence**, kdy může asistent i nepravidelně pomáhat v podobných oblastech péče, ale také třeba předčítat nebo třeba doprovázet vašeho blízkého mimo domácnost. Abyste si odpočinuli, doporučujeme využít **odlehčovací služby**. Ve všech třech případech jde o tzv. **sociální služby** a hradí je uživatel.

→ Seznam registrovaných sociálních služeb najdete na <http://iregistr.mpsv.cz>, kde můžete vyhledávat služby dle typu a regionu.

ZAŽÁDEJTE O PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

- Ze základních sociálních dávek je vhodné zažádat pro svého blízkého o **příspěvek na péči**. Je určen lidem, které se při zvládnání základních životních potřeb neobejdou bez pomoci jiných. Vyřízení trvá několik měsíců, ale přiznává se ke dni podání žádosti. Základní informace na: <http://portal.mpsv.cz/soc/ssl/prispevek>.
- **Formuláře** žádostí jsou na stránkách MPSV (<http://portal.mpsv.cz/forms>) a na krajských pobočkách Úřadu práce. Na pobočkách příslušných dle místa trvalého pobytu žadatele se i podávají.
- Je třeba vyplnit konkrétně, kdo bude poskytovatelem pomoci: osoba blízká, organizace – poskytovatel sociálních služeb, nebo „cizí“ osoba, tzv. asistent sociální péče (např. soused). Může jít i o kombinovanou péči.
- U příspěvku na péči si dejte pozor, **co vyplňuje v žádosti ošetřující lékař blízkého**. Jde o to, aby údaje byly pro posudkového lékaře co nej přesnější a bylo z nich zřejmé, jaké základní životní potřeby váš blízký nezvládá, často se lékaři omezují na hodnoty vyšetření a nepopisují, jak pacient zvládá oblékání, komunikaci, stravování atd.
- Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou také najdete na internetu. Můžete nahlédnout i do metodiky posuzování, je uveřejněna v metodickém pokynu

MPSV č. j. 2014/9245-721 (www.mpsv.cz/files/clanky/19744/pokyn.pdf a www.mpsv.cz/files/clanky/19745/pokyn_p1.pdf)

PODROBNĚJI O PŘÍSPĚVKU NA PÉČI

→ Jsou **čtyři stupně příspěvku**, u osob starších 18 let je měsíční částka na zaplacení péče:

- 880 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost),
- 4 400 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost),
- 8 800 Kč, jde-li o stupeň III (těžká závislost); od 1.7.2019 12 800 Kč pro osoby „v domácnosti“ a 8 800 Kč pro uživatele pobytových služeb,
- 19 200 Kč, jde-li o stupeň IV (úplná závislost), pro uživatele pobytových soc. služeb jen 13 200 Kč.

→ Pokud je posuzovanému přiznán vyšší než I. stupeň příspěvku (u dětí do 10 let i při I. stupni péče), tak se pečující osobě započítává péče jako **náhradní doba důchodového pojištění** (více na pobočkách České správy sociálního zabezpečení.) Současně je za pečujícího hrazeno **zdravotní pojištění**.

→ Pečující **není v rozsahu své práce limitován** (jen pokud není osobou blízkou a současně má roční příjem nad 12násobek IV. stupně příspěvku na péči, řeší daňovou povinnost). Pečující může bez omezení pracovat, pokud zvládne současně i pečovat. Pokud pečuje a pracuje, může se obojí činnost posuzovat odlišně do důchodu (nutné při nároku na důchod řešit).

- Celý příspěvek musí být využit na zajištění péče. Pečující ale nezdůvodňuje využití prostředků, které obdržel, neboť nahrazují jeho mzdu.
- Při pobytu ve zdravotnickém zařízení po celý kalendářní měsíc se příspěvek nevyplácí.
- Výplata příspěvku není závislá na příjmu opečovávaného, ani pečujícího.

O CO MŮŽETE DÁLE ŽÁDAT A KDE

- Současně požádejte na Úřadu práce pro vašeho blízkého o **průkaz zdravotně postižené osoby**, na který jsou vázány výhody a úlevy. Pozor, zjistěte si konkrétní diagnózy pro nárok (www.pecujdoma.cz/skola-pecovani/legislativa/narok-na-prukaz-OZP).
- Pokud je třeba vašeho blízkého opakovaně v měsíci někam dopravovat z léčebných důvodů, zažádejte na úřadu práce o **příspěvek na mobilitu**. Nárok ale vznikne, jen když získáte průkaz ZTP, nebo ZTP/P.
- V tomto případě se dožádejte i **Evropského parkovacího průkazu** na dopravním nebo sociálním odboru obce, který vám umožní parkovat na vyhrazených místech.
- Když vozem nedisponujete, **sanitku** předepíše odesílající ošetřující lékař, který poskytnutí zdravotní péče požaduje. U plánovaného kontrolního vyšetření ji předepisuje lékař zdravotnického zařízení, které o kontrole rozhodlo. Příspěvek

na mobilitu ale nebrání předepsání sanitky v nutných případech.

→ Váš blízký možná bude potřebovat **kompensační pomůcky**. Část je hrazena **ze zdravotního pojištění** dávkou na zvláštní pomůcku. Informaci, kdo, co a za jakých okolností může předepsat, najdete v aktuální metodice k číselníku: www.vzp.cz/poskytovatele/ciselniky/zdravotnicke-prostredky.

→ Není-li pomůcka hrazena, zkuste zažádat o příspěvek **na Úřadu práce** (kompenzační pomůcky jsou vyjmenovány ve vyhlášce č. 388/2011 Sb.). O žádosti ale vždy rozhoduje posudkový lékař. Lze také získat příspěvky od **nadací**, případně kompenzační pomůcku zapůjčit v **půjčovnách**.

→ Vzdáte-li se, příp. omezíte zaměstnání, je možné, že by Vám mohl v rodinném rozpočtu pomoci příspěvek na bydlení z dávek státní sociální podpory, příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení z dávek hmotné nouze. Všechny dávky se řeší na Úřadu práce.

CO PODNIKNOT DOMA

→ Co nejdříve **vybavte byt** na pečování. Hlavním úkolem je zajistit hlavní životní potřeby opečovávaného. Nejčastěji používané pomůcky v domácí péči jsou nástavec na WC, sedátka do vany, madla, toaletní křeslo, močová láhev, chodítka, berle a plenkové kalhoty.

→ **Vybavte si lékárničku** dle diagnózy a léky na bolest a snižující teplotu. Oproti běžné výbavě jsou třeba ochranné krémy na pokožku, čistící emulze, elastická obinadla. Vhodný je tlakoměr, případně

glukometr a základní polohovací pomůcky. Na internetu najdete seznam prodejen v jednotlivých regionech, kde Vám i poradí.

→ Pokud si berete domů nevléčitelně nemocného, je dobré spolupracovat s **mobilním hospicem**, který nabízí kompletní podporu, včetně zapůjčení veškerých pomůcek za mírnou úplatu. Více na www.umirani.cz.

→ Existují i služby přivolání pomoci, signalizační zařízení a monitorovací systémy. Služba často funguje ve spolupráci s městskou policií, bývá hrazena malým poplatkem.

KDE NAJDETE INFORMACE A PODPORU

→ Navštivte především informačně-
-poradenské portály www.pecujdoma.cz,
www.cestadomu.cz, www.helpnet.cz.

→ Doporučení a návody dle jednotlivých onemocnění najdete na stránkách patientských organizací <https://patientskeorganizace.mzcr.cz/>.

→ Poradí také sociální pracovníci z propouštějící nemocnice nebo pečovatelské služby, pracovníci na sociálním odboru obce, úředníci na úradech práce působících pod MPSV a České správě sociálního zabezpečení a další.

→ Samozřejmě jsou Vám k dispozici pracovníci na pobočkách Diakonie ČCE, www.diakonie.cz,
www.pecujdoma.cz.

→ A také v Call centru pro pečující na bezplatné lince **800 915 915**.

Přejeme hodně síly, trpělivosti a vytrvalosti.
Pokud těmito základními radami a informacemi alespoň trochu ulehčíme vaše pečovatelské začátky, budeme rádi.

Diakonie ČCE – Pečuj doma, 2019

*Čtvrté vydání.
Původní vydání v roce 2013.*

Diakonie
Českobratrské církve evangelické